

" ความหลากหลายของเห็ดในป่าดิบแล้ง เขตอุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร
เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน"

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง ความหลากหลายของเห็ดในป่าดิบแล้ง เขตอุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร
เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

โดย พัทธ์ชัย วงษ์ชาติ

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

ศัพท์สำคัญ ความหลากหลายของเห็ด/ ป่าดิบแล้ง/ วิถีชีวิต/ ยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความหลากหลายของเห็ดในป่าดิบแล้งเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร ในระหว่างปี พ.ศ.2551-2552 โดยวิธีการสุ่มแปลงตัวอย่าง (Releve method)
2. ศึกษาความสัมพันธ์การเกิดของเห็ดโดยธรรมชาติกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่การอนุรักษ์ป่าไม้

จากการศึกษาพบว่า

1. พบว่า ความหลากหลายของเห็ดในป่าดิบแล้งเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน ระหว่างปี พ.ศ.2551 ถึงปี พ.ศ.2552 รวมระยะเวลา 1 ปี พบเห็ดทั้งสิ้น 48 ชนิด ใน 17 วงศ์ 27 สกุล ดังนี้ วงศ์ Dacrymycetaceae มี 2 ชนิด คือ *Calocera comea* และ *Calocera viscosa* วงศ์ Tremellaceae มี 3 ชนิด คือ *Tremella fuciformis* Berk., *Auricularia auricular* และ *Auricularia delicate* (Fr.) P. Henn. วงศ์ Cantharellaceae มี 3 ชนิด คือ *Cantharellus cibarius* Fr., *Cantharellus cibarius* Fries และ *Cantharellus tubaeformis* วงศ์ Clavariaceae มี 1 ชนิด คือ *Clavariadelphus pistillaris* (Fr.) Donk. วงศ์ Stereaceae มี 1 ชนิด คือ *Stereum insignitum* วงศ์ Ganodemataceae มี 2 ชนิด คือ *Amauroderma rugosum* (Blume et Nees ex Fr.) Torr. และ *Ganoderma applanatum* (Pers. Ex S.F. Gray) Pat วงศ์ Hymenochaetaceae มี 1 ชนิด คือ *Coltricia perennis* วงศ์ Tricholomataceae มี 3 ชนิด คือ *Termitomyces striatus* f. *griseus* Heim, *Tricholoma crassum* Berk., *Termitomyces microcarpus* (Berk. et Broome) Heim, *Amanita umbrinoluted* และ *Entoloma sinuatum* วงศ์ Amanitaceae มี 1 ชนิด คือ *Amanita umbrinoluted* วงศ์ Entolomataceae มี 1 ชนิด คือ *Entoloma sinuatum* วงศ์ Polyporaceae มี 9 ชนิด คือ *Daedaleopsis confragosa* (BoH. Ex Fr.) Schroet, *Lentinus squarrosulas* Mont., *Pycnoporus cinnabarius*, *Daedalia* spp.(1), *Fomitopsis feel*, *Hexagonia apiaria* Pers. & Fr., *Lentinus polychrous* Lév., *Microcarpus xanthopus* (Fr.) Kuntze และ *Trametes versicolor* วงศ์ Bolbitiaceae มี 4 ชนิด คือ *Boletus chrysenteron*, *Boletus colossus* Heim, *Tylopilus plumbeoviolaceus* และ *Heimiella retispora* (Pat. & Bak.) Boedijn วงศ์ Gomphidiaceae มี 1 ชนิด คือ *Suillus decipiens* วงศ์ Russulaceae มี 12 ชนิด คือ *Lactarius vellereus* (Fr.) Fr.,

**" Diversity of Mushroom in Dry Evergreen forest at Phuphan National Park,
Sakon Nakhon province for sustainable use "**

Abstract

Title : Diversity of Mushroom in Dry Evergreen forest at Phuphan National Park,
Sakon Nakhon province for sustainable use

By : Pithak Wongchalee

Major : Environmental Science

Keywords : Diversity of Mushroom/ Dry Evergreen forest/ The way of life/ Sustainable

The research was objected, 1) to study the diversity of mushroom found in Dry Evergreen forest at Phuphan National Park, in 2008-2009 by random sampling (Releve method), 2) to study the relationship between growth of mushroom in natural and the way of life for sustainable forest. The findings of the study were as the following:

1) There were totally 48 samples of mushrooms in 17 orders 27 families found in Dry Evergreen forest at Phuphan National Park during the studying period 2008-2009 including order Dacrymycetaceae were 2 samples ; *Calocera comea* and *Calocera viscosa* order Tremellaceae were 3 samples ; *Tremella fuciformis* Berk., *Auricularia auricular* and *Auricularia delicata* (Fr.) P. Henn. order Cantharellaceae were 3 samples ; *Cantharellus cibarius* Fr., *Cantharellus cibarius* Fries and *Cantharellus tubaeformis* order Clavariaceae was 1 sample ; *Clavariadelphus pistillaris* (Fr.) Donk. order Stereaceae was 1 sample ; *Stereum insignitum* order Ganodemataceae were 2 samples ; *Amauroderma rugosum* (Blume et Nees ex Fr.) Torr. and *Ganoderma applanatum* (Pers. Ex S.F. Gray) Pat order Hymenochaetaceae was 1 sample ; *Coltricia perennis* order Tricholomataceae were 3 samples ; *Termitomyces striatus* f. *griseus* Heim, *Tricholoma crassum* Berk., *Termitomyces microcarpus* (Berk. et Broome) Heim, *Amanita umbrinoluted* and *Entoloma sinuatum* order Amanitaceae was 1 sample ; *Amanita umbrinoluted* order Entolomataceae was 1 sample ; *Entoloma sinuatum* order Polyporaceae were 9 samples ; *Daedaleopsis confragosa* (BoH. Ex Fr.) Schroet, *Lentinus squarrosulus* Mont., *Pycnoporus cinnabarius*, *Daedalia* spp.(1), *Fomitopsis feel*,

Hexagonia apiaria Pers. & Fr., *Lentinus polychrous* Lév., *Microcarpus xanthopus* (Fr.) Kuntze and *Trametes versicolor* order Bolbitiaceae were 4 samples ; *Boletus chrysenteron*, *Boletus colossus* Heim, *Tylopilus plumbeoviolaceus* and *Heimiella retispora* (Pat. & Bak.) Boedijn order Gomphidiaceae was 1 sample ; *Suillus decipiens* order Russulaceae were 12 samples ; *Lactarius vellereus* (Fr.) Fr., *Lactarius volemus*, *Russula foetens* Fr., *Russula amygdaloides*, *Russula cyanoxantha* Schaeff. ex Fr., *Russula emetica* (Schaeff. & Fr.) S.F.Gray., *Russula rosaacea* (Pers.) S.F.G., *Russula nigricans* Fr., *Russula densifolia* (Secr.) Gill, *Russula foetens* Fr., *Russula alboareolata* and *Russula heterophylla* Fr. order Sclerodermataceae were 2 samples ; *Pisolithyus tinctorius* Pers and *Calostoma* SP. order Melanogastraceae 1 sample ; *Mycoamaranthis cambodgenensis* (Pat.) Trap., Lumyong, R. Sanmeep. Lumyong, Zhu L. Yang and M. Trappe. and order Xylariaceae 1 sample ; *Xylaria polymorpha* (Pers.) Grer.

2) find an assortment of mushrooms edible were 29 species and toadstools were 19 species, Growth on soil were 36 species. Growth on wood were 12 species, classified by Physical factor including the temperature was 24°C and highest was 35.5°C, the optimum temperature between 25°C-29.5°C founded 29 species, The relative humidity; the lowest humidity was 62% and the highest humidity was 97%, the optimum relative humidity between 70%-89% founded 26 species, The acidity and alkalinity (pH) ; the lowest pH was 4 and highest pH was 7, the optimum pH between 5.5-6.5 founded 20 species. The intensity; the lowest was 120 lux, the highest was 700 lux the optimum range of intensity was 120 lux to 450 lux founded 36 species.

In the term of species preservation and sustainable use, most of villagers who collected mushrooms were between 20-50 years old, and 100 percent of them had a good knowledge in collecting mushrooms and 100 percent of them were able to categorize whether they were edible or not. For consumption, villagers consumed only mushrooms left from selling and they earned about 3,000-20,000 bath a year. The time to collect mushrooms was mostly before dawn by 76.5 percent, during a day by 22.5 percent, and at night by 5 percent. July and August were the months when people went out and collected mushrooms most because they were free from rice cultivation.

In the aspect of relationship between mushrooms and other plants, the kind of plants with ground where mushrooms grew were *Hopea ferrea* Laness., *Dialium cochinchinense* Pierre, *Peltophorum dasyrachis* (Mig.) Kurz, *Cananga Latifolia* (Hook.f.

&Thomson) finet & Gagnep., *Parkia sumatrana* Miq. subsp. *streptocapa* (Hance) H.C.F. Hopkins, *Cratoxylum* subsp. *pruniflorum* (Kurz) Gogel., *Crotonstelltopilosus ohba*, *Melientha suaris* Pierre, *Erythrophleum succirubrum* Gagnep, *Ancistrocladus tectorius* (lour.) Merr. and *Dracaena angustifolia* Roxb. was the plant where mushrooms grew most with 16 species, and *Dialium cochinchinense* Pierre with 17 species.

Forest preservation helps villagers be able to collect more mushrooms, and they help each other to preserve forests and avoid cutting down trees. Moreover, finding more species of mushroom helps guarantees that the forest is still in good condition.